

РЕЦЕНЗИЯ

относно конкурс за „доцент”

в област на висше образование: 6. Аграрни науки и ветеринарна медицина; професионално направление: 6.3 Животновъдство; по научната специалност „Коневъдство и други еквидни науки“, обявен в ДВ бр. 41 от 05.05.2026 год. кандидат за участие в конкурса гл. ас. д-р Мая Георгиева Попова от катедра „Животновъдни науки“ на Аграрен университет, гр. Пловдив.

Рецензент: доц. д-р Радка Василева Влаева, Аграрен факултет, Тракийски университет, гр. Стара Загора, област на висше образование: 6. Аграрни науки и ветеринарна медицина; професионално направление: 6.3 Животновъдство; научна специалност: Специални отрасли (коне), назначена за член на научното жури със Заповед № РД-16-811/29.06.2026 год. на Ректора на Аграрен университет – Пловдив.

1. Общи данни за кариерното и тематичното развитие на кандидата;

Кандидатът в конкурса, гл. ас. д-р Мая Георгиева Попова е родена през 1985 година в гр. Шумен. Висшето си образование завършва през 2008 година в Аграрен университет, гр. Пловдив със специалност „Зооинженерство“. През 2010 година се дипломира като „Магистър“ по „Конен спорт“ в Тракийски университет, гр. Стара Загора. Работи като зооинженер – племенно дело в отдел „Коневъдство“ в ДП „Кабиюк“ в продължение на две години, а след това три години е младши експерт контрол и координация в коневъдството към ИАСРЖ. От 2014 до 2022 година е член на УС на асоциация „Източнобългарски кон“, а от 2022 г. е председател на същата развъдна организация, което е доказателство за активното ѝ участие и професионализъм в областта на коневъдството. През 2013 година е назначена като асистент в Аграрен университет. През 2017 година успешно защитава дисертация на тема: „Състояние, динамика и насоки на развитие на развъдния и репродуктивния статус на коне от породите Чистокръвна арабска и Шагия“. От ноември същата година заема академична длъжност главен асистент в катедра „Животновъдни науки“ на Аграрен университет, която изпълнява и към момента.

Професионалното и академично развитие на гл. ас. д-р Мая Попова е последователно и насочено изцяло в областта на коневъдството. Значителният практически опит, съчетан с преподавателската и научна дейност формират една добра основа за последващото ѝ академично израстване.

2. Общо описание на представените материали.

В конкурса за „доцент” гл. ас. д-р Мая Георгиева Попова участва с обща продукция от 25 труда, групирани по следния начин:

❖ Научни-публикации по номенклатурната специалност – 25 броя, от тях:

- Публикации, свързани с докторската дисертация – 3 броя, които не подлежат на

разглеждане;

- Публикации с импакт фактор – 7 броя;

- Публикации в рецензирани и реферирани научни списания – 15 броя;

По конкурса не са представени публикации в сборници от конференции, изготвени учебници и учебни ръководства. Представен е списък с трудове извън номенклатурната специалност – 4 броя, учебни програми – 13 броя, участия на световни и европейски конгреси и международни симпозиуми – 5 броя и участия в научни форуми в България – 13 броя.

Личното участие на гл. ас. д-р Мая Георгиева Попова в посочените 22 труда се илюстрира с факта, че 3 броя са самостоятелни, в 13 броя е първи, в четири е втори, а в останалите два труда е трети автор.

За изготвяне на становището подлежат на анализ 22 броя.

В изпълнение на минималните национални изисквания от ЗРАСРБ и Приложение към чл. 1 от ППЗРАСРБ кандидатът представя както следва:

- по Показател „А“ – от изискуеми 50 точки са представени 50 точки;
- по Показател „В“ – от изискуеми 100 точки са представени 180 точки;
- по Показател „Г“ – от изискуеми 200 точки са представени 207,5 точки;
- по Показател „Д“ – от изискуеми 50 точки са представени 60 точки.

От тези данни става ясно, че гл. ас. д-р Мая Георгиева Попова преизпълнява минималните национални изисквания, като представя 497,5 точки по всички показатели за заемане на академична длъжност „доцент“, при изискуеми 400 точки.

3. Основни направления в изследователската работа на кандидата. Демонстрирани умения или заложби за ръководене на научни изследвания (ръководство на проекти, привлечено външно финансиране и др.).

Научните изследвания представени по хабилитационната работа са общо 22 на брой, изцяло в областта на коневъдството. От тях, 7 публикации са в списания с импакт фактор, а 12 са в издания с научно рецензиране, в световноизвестни бази данни с научна информация. Представените от гл. ас. д-р Мая Георгиева Попова научни трудове са в следните направления:

1. Селекция, генеалогична структура и работоспособност;
2. Екстериорни (морфологични) характеристики;
3. Физиологични показатели, в т.ч. хематологични, биохимични показатели и

репродуктивни особености;

4. Поведение и перспективни направления за развитие и използване на конете от Каракачанска и Дунавска породи.

Съществен дял от научната продукция е съсредоточен в първото направление, към което се отнасят научните публикации с номера B1, B2, B5, Г2, Г4, Г9 и Г12 от представения списък на публикациите след защита на докторска дисертация. Част от представените трудове разглеждат в детайли фамилната и линейната структура на Дунавската порода коне (B2 и Г9), както и развитието на генеалогичните линии от други спортни породи и Чистокръвна английска порода при Източнобългарската порода коне (B5 и Г4). Проучванията по три от научните трудове (B1, Г2 и Г12) са свързани с влиянието на различни източници на вариабилност върху качествата на свободния скок и движенията в алюрите ходом, тръс и галоп, както и коректността на твърд терен. Изследванията са насочени към млади 2- и 3-годишни коне от породата Източнобългарски кон. Като резултат от тези проучвания с много добри скокови качества е представено потомството на кобили от фамилиите Охота, Ликующа и Лонгуза, както и тези, произхождащи от световноизвестните линии на Devis Own, Ramzes, Alme Z и Ladykiller. Относно качествата на движение в ходом, тръс и галоп най-добър генетичен потенциал са притежавали конете от фамилиите на Линия, Славянка, Охота и Малта и потомците на кобили, произхождащи от линиите на Тихани, Devis Own, Ramzes и Tempelhuter. Любопитни са резултатите установяващи тенденция за изразено подобрене в оценките на движенията, с напредване на възрастта при алюрите тръс и галоп между 2- и 3- годишни коне.

Второто направление обхваща разработки свързани с проучване на екстериорните характеристики на коне от Каракачанска и Източнобългарска порода. Към него се отнасят публикации B3, B4, B10 и Г1. Чрез направения анализ на телесните измерения, телесни индекси и влиянието на генетични и средови фактори върху екстериорите признаци са установени закономерности в растежа и развитието на изследваните популации. Особен научен интерес представлява сравнителното проучване на телесното развитие на две автохтони породи, Поски коник и Каракачански кон (Г8). Проучването внася яснота относно морфологичните характеристики на двете породи, която би подпомогнала селекционната работа с тях.

Изследванията в третото тематично направление са насочени към оценка на физиологичното състояние на конете, обхващащо хематологични, биохимични и репродуктивни показатели. Обект на проучванията са коне от породите Чистокръвна арабска, Източнобългарска, Каракачанска и Хафлингер. Представените резултати доказват значението на някои генетични и средови фактори (порода, възраст и сезон) за измененията в кръвните показатели (B7, B9). Практическа стойност има проучването ефекта на минерално-витаминна добавка върху репродуктивния статус и кръвните показатели при кобили от Чистокръвна арабска и Източнобългарска породи (B8). Практическа значимост имат и данните свързани с репродуктивната активност на кобилите от две различни породи отглеждани в страната (Г3, Г5 и Г7).

В четвъртото тематично направление проучванията са насочени към поведенчески особености, опазване и устойчиво използва на местните породи коне, в частност Каракачанска и Дунавска (B6, Г6, Г10 и Г11). Научните разработки разглеждат историческото развитие, развъдните политики и перспективите за използване на местните породи коне.

Научната дейност на гл. ас. д-р Мая Попова е концентрирана в областта на коневъдството, като обхваща широк спектър от проблеми свързани със селекцията, репродукцията, физиологията и поведението на конете. Работа ѝ се отличава с последователност и целенасоченост, както и с добра методична подготовка и умение за планиране и осъществяване на научна дейност. Това се потвърждава и от участието на д-р Мая Попова, като ръководител на два научни проекта свързани с проучване поведението на коне при свободно отглеждане и взаимовръзките между екстериора и работоспособността. Участник е и в други два научни проекта, единият, от които национален. Освен всичко това, прави впечатление и активното участие на кандидата по програми на фонд „Научни изследвания“ и „Млади учени и постдокторанти“ за периода от 2017 до 2021 година.

4. Оценка на педагогическата подготовка и дейност на кандидата. Ролята му за обучението на млади научни кадри.

От представените по конкурса материали е видно, че д-р Мая Попова е била ангажирана с пряка аудиторна заетост от лекции, упражнения и извънаудиторна заетост в значителен обем. Преподавателският стаж на кандидата надхвърля 13 години. Извежда занятия със студенти в ОКС „Бакалавър“ по дисциплините Биологични основи на коневъдството; Технология на коневъдството; Коневъдство; Етология и Конен туризъм, любителска и лечебна езда със студенти от специалност „Зооинженерство“; по Коневъдство със студенти от специалност „Зооинженерство с информационни технологии“; по Коневъдство и конен спорт със студенти от специалност „Агрономство (Полевъдство)“; по Конен туризъм, любителска и лечебна езда и Животновъдство със студенти от специалност „Аграрен туризъм“. В ОКС „Магистър“ извежда 4 дисциплини – Основи на коневъдството; Развъдни програми в коневъдството; Управление на генетичните ресурси в коневъдството; Биотехнологии на репродукцията в коневъдството в магистърски курс „Селекция и репродукция на животните“.

Представената преподавателска дейност говори за широкия обхват на компетентност, с който разполага гл. ас. д-р Мая Попова. Това заедно със значителния практически опит създава предпоставки за постигане на високо качество при обучение на студентите и успешно включване на актуални научни постижения в учебния процес.

5. Значимост на получените резултати, доказана с цитирания, публикации в престижни списания, награди, членство в международни и национални научни органи и др.;

Представеният от кандидата списък на забелязаните цитирания съдържа 4 цитирания на 4 научни труда. Всички цитирания са в научни списания индексирани в международната база данни Scopus, с SJR показатели и класифицирани в различни кватилни категории -

Q4, Q2, Q1 и Q3. Три от списанията са чуждестранни, а едно е българско. Това показва, че резултатите получени от гл. ас. д-р Мая Попова са намерили приложение като източник на информация и основа за последващи научни изследвания. Относно публикационната активност на кандидата в престижни списания е представен списък за импакт фактор/ранг на статиите. Седем от научните трудове са публикувани в четири научни списания индексирани в Scopus и класифицирани с Q2 - Q4. Две от списанията са български и две са чуждестранни.

6. Значимост на приносите за науката и практиката. Мотивиран отговор на въпроса доколко кандидатът има ясно очертан профил на научноизследователската работа;

Ценността на приносите от научните трудове на гл. ас. д-р Мая Попова, се изразява в предоставянето на данни със съществено значение за усъвършенстване на селекционните дейности, актуализиране на развъдните програми и опазване на националните генетични ресурси в коневъдството. От гледна точка на ефективното управление на пасищните системи и опазване на биоразнообразието са внедрени нови съвременни технологии за проследяване на свободно отглеждани коне. Като цяло представените изследвания допринасят, както за научното развитие, така и решаване на някои актуални практически проблеми в коневъдството.

I. ОРИГИНАЛНИ ПРИНОСИ

Установена е генеалогичната структура на популациите на Дунавска и Източнобългарска породи. Проследено е формирането и развитието на нови генеалогични линии и групи при Източнобългарската порода, въз основа използването на жребци от други спортни ездови породи (Публикации B2, B5, Г4, Г9). Установени са закономерностите на растежа и развитие на съвременната популация на Източнобългарска порода, като е оценено и влиянието на линейната и фамилна принадлежност върху екстериорните признаци (B10). Проучени са редица селекционни значими признаци за коневъдството, като качества на движенията и свободния скок, което разширява познанията относно работоспособността на конете конкретно от Източнобългарска порода (B1, Г2, Г12). Представени са нови данни за влиянието на породата, възрастта и сезона върху физиологичните показатели на коне от различни породи и поведението на коне от Каракачанска порода, при свободно отглеждане.

II. МЕТОДОЛОГИЧНИ ПРИНОСИ

Въведени са съвременни методи за проследяване и проучване на свободно отглеждани коне чрез GPS технологии, фотокапани и дроневи (Г10).

III. НАУЧНИ ПРИНОСИ

Научите приноси се изразяват в обогатяване на познанията за морфологичните особености на съвременните популации на Каракачанския и Източнобългарския кон, чрез определяне на екстериорната им характеристика и телесните индекси (B3, B4, Г1, Г8).

Разширени са познанията за репродуктивните особености на кобили от различни породи, като са проследени основни показатели, като еструс, полов цикъл и продължителност на бременността, както и някои хематологични и биохимични параметри (B8, Г3, Г5, Г7).

IV. ПРИЛОЖНИ ПРИНОСИ

Подробното проучване на генеалогичната структура, морфологичните особености и работоспособността на трите български породи коне (Дунавска, Източнобългарска и Каракачанска) предоставя една добра научна основа за усъвършенстване на развъдните програми. Представени са практични насоки за използване на конете, в частност на Каракачанска порода, като средство за устойчиво управление на пасищата и опазване на биоразнообразието. Данните за репродуктивните характеристики на кобили от проучваните породи биха могли да дадат практически насоки при организирането и провеждането на случните кампании. Тази информация би била полезна, както за коневъдните ферми, така и за развъдните асоциации в коневъдството и държавни институции.

7. Критични бележки и препоръки

Към представените материали по конкурса нямам критични бележки. Бих си позволила да направя препоръка към д-р Мая Попова, която се надявам да има позитивен и мотивиращ ефект върху кандидата. Препоръчвам в бъдещата си дейност да разработи учебник или учебно помагало по една от преподаваните от нея дисциплини. Считам, че богатият ѝ практически отпит в комбинация с дългогодишния преподавателски стаж са солидна основа за създаване на съвременно учебно помагало.

8. Лични впечатления и становище на рецензента

Познавам лично гл. ас. д-р Мая Попова повече от 15 години. Запозната съм с нейната професионална и научноизследователска дейност през този период. Имала съм възможността да наблюдавам работата ѝ както от дистанция, така и в условията на пряко сътрудничество. Впечатленията ми са, че тя е целеустремена и отговорна, притежава висока професионална подготовка и е последователна при изпълнението на поставените ѝ задачи. Ефективна е в работата си както самостоятелно, така и в екип. Тя е положителна и комуникативна личност, изключително коректна в професионалните си отношения. Личното ми мнение е, че в работата си д-р Мая Попова влага не само знания и професионализъм, но и сърце, постоянство и истинска загриженост за бъдещето на коневъдството в България.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Въз основа на направения анализ на педагогическата, научната и научно-приложната дейност на кандидата считам, че гл. ас. д-р Мая Георгиева Попова **отговаря** на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника на Аграрния университет за неговото приложение.

Представената от д-р Мая Попова науча продукция има висока стойност, приносите са

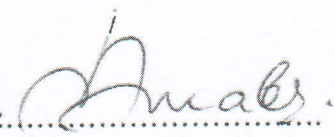
оригинални и практически приложими, а резултатите намират признание, чрез публикации в престижни международни издания и съответно цитирания. Кандидатът не само покрива, но и преизпълнява националните минимални изисквания за заемане на академична длъжност „доцент“.

Всичко това ми дава основание да оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО** цялостната ѝ дейност.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително, а Факултетният съвет на Факултета по Агрономство при Аграрен университет – Пловдив да избере гл. ас. д-р Мая Георгиева Попова за „доцент“ по научната специалност „Конеъдство и други еквидни науки“.

Дата: 13.08.2026
гр. Пловдив

РЕЦЕНЗЕНТ:.....

(доц. д-р Радка Влаева)